

Goats, Grapes and Greenbelts: Sustainability in Settling the Land of Israel *Hebrew/English Source Sheet*

This material was prepared by Rabbi Yonatan Neril and Evonne Marzouk of Canfei Nesharim, as part of the Jewcology project.

Outline of Sources

- I. Goats, Sheep, and Farmers' Fields
- II. Grapevines and Olive Trees
- III. Greenbelts, Fields, and Cities
- IV. Farmland of a Captive Farmer

I. Goats, Sheep, and Farmers' Fields

דברים כו: ה-י

וַיְבִאֵנוּ אֶל-הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן-לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ: וַעֲתָה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת-רֵאשִׁית פְּרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-נָתַתָּה לִּי ה' ...

Deuteronomy 26: 5-10, Artscroll translation

[G-d] brought us to this place, and he gave us this Land, a Land flowing with milk and honey. And now behold! I have brought the first fruit of the ground that You have given me, O G-d!...

דברים לא: כ

כִּי-אָבִיאֵנוּ אֶל-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבוֹתַי, זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ, וְאָכַל וְשָׂבַע, וְדָשַׁן...

Deuteronomy 31:20

When I bring them to the land which I have sworn to their forefathers [to give them], a land flowing with milk and honey, they will eat and be satisfied, and live on the fat [of the land].

תלמוד בבלי, מסכת כתובות קיא:

רמי בר יחזקאל איקלע לבני ברק חזנהו להנהו עיזי דקאכלן תותי תאיני וקנטיף דובשא מתאיני וחלבא טייף מנייהו ומיערב בהדי הדדי אמר היינו זבת חלב ודבש

Babylonian Talmud Tractate Ketubot 111b, translation from Soncino

Rami b. Ezekiel once paid a visit to Bene-berak where he saw goats grazing under fig-trees while honey was flowing from the figs, and milk ran from them, and these mingled with each other. 'This is indeed', he remarked, '[a land] flowing with milk and honey'.

תלמוד בבלי מסכת ביצה דף מ עמוד א

תנו רבנן: אלו הן מדבריות ואלו הן בייטות? מדבריות - כל שיוצאות בפסח, ורועות באפר, ונכנסות ברביעה ראשונה. ואלו הן בייטות - כל שיוצאות ורועות חוץ לתחום, ובאות ולנות בתוך התחום. רבי אומר: אלו ואלו בייטות הן, אלא אלו הן מדבריות: כל שיוצאות ורועות באפר, ואין נכנסות לישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים.

Babylonian Talmud Tractate Beitza 40a, Judaic Classics Library translation

Our Rabbis taught: The following are pasture animals and the following are household animals. Pasture animals are such as are led out about [the time of] Passover and graze in [more distant] meadows, and who

are led in at the time of the first rainfall. The following are household animals: Such as are led out and graze outside the city-border but return and spend the night inside the city-border. Rabbi says: Both of these are household animals; but pasture animals are such as are led out and graze in [more distant] meadows and who do not return to the habitation of men either in summer or in winter.

תלמוד בבלי, מסכת בבא בתרא לו.

הנהו עיזי דאכלו חושלא בנהרדעא אתא מרי חושלא תפסינהו והוה קא טעין טובא

Babylonian Talmud Tractate Bava Batra 36a

Some goats [went into a field] in Nehardea [and] ate some peeled barley [which they found there]. The owner of the barley went and seized them, and made a heavy claim on the owner of the goats.

משנה מסכת בבא קמא פרק ז משנה ז

אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל אבל מגדלין בסוריא ובמדברות שבארץ ישראל

Babylonian Talmud Tractate Bava Kama 79b, translation by Soncino Press

Mishna: It is not right to breed small cattle in the land of Israel. They may however be bred in Syria or in the deserts of the land of Israel.

רמב"ם על משנה מסכת בבא קמא פרק ז משנה ז

אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל מפני שפושטין לשדות.

Rambam, commentary to the Mishna, translation by Y. Neril:

It is not right to breed small cattle [goats and sheep] in the land of Israel: because they spread out to the fields.

ר' עובדיה מברטנורא מסכת בבא קמא פרק ז משנה ז

אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל - משום ישוב ארץ ישראל, שמפסידין את הזרעים:

Rav Ovadia Bartenura, commentary to the Mishna, translation by Y. Neril:

It is not right to breed small cattle in the land of Israel: because of settlement of the land of Israel, since they destroy the seeds.

רש"י מסכת בבא קמא דף עט עמוד ב

אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל - משום ישוב א"י שמבעיר את השדות וכל שדות א"י סתמן דישראל

Rashi, commentary to the Mishna, translation by Y. Neril:

It is not right to breed small cattle in the land of Israel: because of settlement of the land of Israel, since they devour the fields, and in general all fields in the land of Israel belong to Jews.

Discussion Questions:

1. How important were small cattle (sheep and goats) to the food supply and economy of ancient Israel?
2. Why was breeding "small cattle" prohibited? What can we learn from the different commentaries on the reason?
3. In the context of Israel as a "land flowing with milk and honey," do you think that this prohibition is surprising?

II. Grapevines and Olive Trees

משנה מסכת תמיד פרק ב משנה ג

החלו מעלין בגיזרין לסדר אש המערכה וכי כל העצים כשרים למערכה הין כל העצים כשרין למערכה חוץ משל זית ושל גפן אבל באלו רגילין במרביות של תאנה ושל אגוז ושל עץ שמן:

Mishna Tamid, 2:3, translation from Judaic Classics Library:

They [the priests] then began to take up the logs to lay the fire. Were all kinds of wood suitable for the fire? All kinds of wood were suitable for the fire except vine and olive wood. What they mostly used, however, were boughs of fig trees and of nut trees and of oil trees.

תלמוד בבלי מסכת תמיד דף כט עמוד ב

חזק משל זית ומשל גפן [וכו']. הני מ"ט? רב פפא אמר: משום דקטרי, רב אחא בר יעקב אמר: משום ישוב דארץ ישראל... רבי אליעזר מוסיף: אף של מייש, ושל אלון, ושל דקל, ושל חרוב, ושל שקמה. בשלמא למאן דאמר משום דקטרי בהא קמיפלגי: דמר סבר אף על גב דלא קטרי מגואי כיון דקטרי מבראי - לא מייתינן, ומר סבר כיון דלא קטרי מגואי אע"ג דמבראי קטרי - מייתינן. אלא למאן דאמר משום ישוב דארץ ישראל, דקל מי לית ביה משום ישוב דארץ ישראל? אמר לך: וליטעמיך, תאנה לית בה משום ישוב דארץ ישראל? אלא מאי אית לך למימר - בתאנה דלא עבידא פירא, דקל נמי - בדלא עביד פירא. ומי איכא תאנה דלא עבדא פירא? אין, כדרחבה.

Babylonian Talmud, Tamid 29b, translation adapted from Judaic Classics Library translation.

Aside from of olive tree and grapevine [quote of the Mishna]. Why were these excepted? — Rav Papa said: Because they have knots. Rav Aha bar Ya'akov said: Because of the settlement of the Land of Israel... Rabbi Eleazar adds [as not suitable]: also wood from the matish¹ and the oak and the date tree and the carob and sycamore. ... But to the one who says, 'it is because of the settlement of the Land of Israel,' we can object, does not the date tree contribute to the amenities of the Land of Israel? — He can reply to you: By the same reasoning does not the fig tree contribute to the amenities of the Land of Israel? But what do you answer to this? That we speak of a fig tree which does not produce fruit. Similarly we speak of a date tree which does not produce fruit. But are there fig trees which do not produce fruit? Yes, as stated by Rahabah...

מפרש מסכת תמיד דף כט עמוד ב

רב אחא בר יעקב אמר משום ישוב ארץ ישראל - ...ודאי טעמא קאמר דמשום קשרים הם פסולים אלא אפי' בלא טעם קשרים בשביל דבר אחר היו מניחין ואיזהו משום ישוב ארץ ישראל שאם ישרפו הזיתים והגפנים לא ימצאו יין לשתות ושמן לסוך ותחרב ארץ ישראל...

Mefarsh, to Tractate Tamid, 29b, an unidentified Rishon (writing between 1000 and 1400 C.E.) which appears in place of Rashi, translation by Yonatan Neril

Certainly the reason is as is stated because of knots [these woods] are invalid, but even without the reason of knots, for a different reason they would desist [from using them.] What is it? Because of 'the settlement of the land of Israel.' Since if they would burn the olive trees and grapevines, there would not be found wine to drink or oil to anoint with, and the land of Israel would be destroyed...

רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ז הלכה ג

כל העצים החדשים כשרים למערכה, ולא היו מביאין משל זית ולא משל גפן משום ישוב ארץ ישראל

Rambam, Hilchot Isurei Mizbe'ach, 7:3

All new wood is fit for the arranged pile [of wood on the altar in the Temple] and they would not bring from olive trees or grapevines because of settlement of the land of Israel.

Discussion Questions:

1. According to these texts, why were certain trees prohibited from the sacrifices?
2. How does this teaching relate to other ways that the Torah balances our resource use?

III. Greenbelts, Fields, and Cities

במדבר להב-ג

ב צו, אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְנָתַנּוּ לְלוֹאִים מִנְחַלַּת אֲחֻזָּתָם, עָרִים לְשָׁבֶת; וּמִגְרָשׁ, לְעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם, תִּתְּנוּ, לְלוֹאִים. ג וְהָיוּ הָעָרִים לָהֶם, לְשָׁבֶת; וּמִגְרָשֵׁיהֶם, יִהְיוּ לְבִהְמָתָם וְלָרֶכֶשׁ, וְלִכְל, תִּתְּנֵם .

Numbers 35:2-3

Command the children of Israel that they shall give to the Levites from their hereditary possession cities in which to dwell, and you shall give the the Levites open spaces around the cities.

1 An unknown kind of hardwood tree.

These cities shall be theirs for dwelling, and their open spaces shall be for their cattle, their property, and for all their needs.

תלמוד בבלי מסכת ערכין לג:
אין עושין שדה מגרש ולא מגרש שדה ולא מגרש עיר ולא עיר מגרש

Talmud Tractate Arachin 33b, translation adapted from Judaic Classics Library translation.

One may not turn a field into a greenbelt, nor a greenbelt into a field, nor a greenbelt into a city, nor a city into a greenbelt.

רמב"ם, משנה תורה, ספר זרעים, חלכות שמיטה ויובל יג:ה
וכן בשאר ערי ישראל--אין עושין שדה מגרש, ולא מגרש שדה, ולא מגרש עיר, ולא עיר מגרש.

Rambam Mishne Torah, Book of Seeks, Laws of Smitta and Yovel 13:5, translation by Gideon Aronovich

And so with the rest of Israel's cities – we do not make a cultivated field into an open space nor an open space into a cultivated field, nor an open space into a city nor a city into open space.

*See also <http://canfeinesharim.org/community/shevat.php?page=11533> for additional insights on migrash (open spaces around cities) in Torah thought.

Discussion Questions:

1. How does this ruling protect farmland and agriculture?
2. How is this more sustainable than common practices today?

IV. Farmland of a Captive Farmer

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף לח עמוד ב-- לט עמוד א

אתמר, שבוי שנשבה. רב אמר: אין מורדין קרוב לנכסיו, שמואל אמר: מורדין קרוב לנכסיו. בששמעו בו שמת - כולי עלמא לא פליגי דמורדין, כי פליגי - בשלא שמעו בו שמת. רב אמר: אין מורדין, דלמא מפסיד להו. ושמואל אמר: מורדין, כיון דאמר מר שיימינן להו כאריס - לא מפסיד להו. ...תקינן ליה רבנן, כי היכי דלא לפסדינהו.

Babylonian Talmud, Bava Metzia 38b-39a, translation adapted from Judaic Classics Library translation.

It has been stated: If a man is taken captive, Rab said: His next of kin is not authorised to enter upon his estate [i.e. to plant and farm his land]; Samuel said: His next of kin is authorised to enter into his estate. Now, if it was heard that he was dead, all agree that he is authorised to enter. They differ where it was not heard that he had died: Rab said: We do not authorise him to enter, lest he cause them [the fields] to deteriorate; but Samuel said: We authorise him to take possession, for since a Master said, 'We value it for them as for an aris' [a tenant farmer], he will not permit deterioration.

...the Rabbis enacted a measure on his behalf [of the captive], so that he [the tenant] might not cause them [the abandoned land of the estate] to deteriorate.

רש"י מסכת בבא מציעא דף לח עמוד ב
מפסיד להו - ולא יזבל הקרעות, ויזרעם תמיד ויכחישם.

Rashi to Bava Metzia 38b, translation by Y. Neril:

'[lest] he cause them [the estates] to deteriorate': and he will not fertilize the land with manure and he will plant incessantly and cause the land to deteriorate.

רש"י מסכת בבא מציעא דף לט עמוד א

כי היכי דלא ניפסדינהו - שלא יקלקל הקרקעות לזורען תמיד, ולא יעבוד ולא יעדור כרמים.

Rashi to Bava Metzia 39a [the following page of Talmud, commenting on the Rabbinic decree], translation by R'. Neril:

[The Rabbis enacted a measure on his behalf (of the captive)], so that he [the tenant] might not cause them [the abandoned estates] to deteriorate'—so that he will not degrade the land by planting it incessantly, and not tend it and hoe the vineyards [to aerate them].

בראשית פרק ב פסוק טו

וַיִּקַּח יְקֹנָן אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בְּגֶן עֵדֶן לְעִבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ:

Genesis 2:15

Now the Lord God took the man, and He placed him in the Garden of Eden to work it and to guard it.

Discussion Questions:

1. Why was the next of kin given a share in the farm?
2. Can you think of examples where we have something for only a short time and thus lose the incentive to protect it?
3. Can you think of any modern circumstances which could be addressed in a similar way?
4. What can all of these different teachings help us understand about rabbinic perspectives on settling and sustaining the land?

Jewcology.com is a new web portal for the global Jewish environmental community. Source sheets developed as part of the Jewcology project are sponsored by Teva Ivri. Thanks to the ROI community for their generous support, which made the Jewcology project possible.